

GORICA

TELEFON št. 201.

St. 57.

V Gorici, v torek dne 22. julija 1913.

Leto XIV.

VOLIVCI!

Kandidati stare struje S. L. S. za volitve v skupini kmečkih občin, ki se bodo vršile v četrtek 24. t. m. so:

Za tolminski okraj:

Dr. Anton Gregorčič,
državni poslanec v Gorici.

Ivan Torkar,
posestnik in poštar Podbodom.

Za Kras:

Dr. Hinko Stepančič,
deželni sodni svetnik v Gorici.

Za goriško okolico:

Ivan Berbuč,
profesor v pokoju v Gorici.

Miha Marinič,
posestnik v Podsenici.

Matjevž Pirih,
župan v Kalu.

Te može volite!

Strankini in narodni škodljivci.

Lov na mandate so novostrujarji začeli prav na debelo. Povedali pa smo že, da se jim ne gre pri tem za kako korist naše stranke, h kateri se še za silo prištevajo, ravno tako se jim ne gre za korist našega naroda na Goriškem. Kakor hitro so namreč novostrujarji pri nesli glavo na dan, že se je začelo znano njih ravnanje in kavsanje na vse strani.

Nič bi človek ne rekel, ako bi se obnašali res kot mlajši naraščaj v stranki, ki hoče tudi delati na narodnem polju, ki se hoče učiti narodne politike in gospodarstva, a oni se niso obnašali nikoli kot mlajši rod iste družine, ampak kot pravi razkolniki, razdirači, malkontenti, ki pa so imeli še to slabost na sebi, da jim razum lova na mandate ni bilo nič jasnega, kaj hočejo.

Politična nezrelost je prav velik in očiten znak te »mladine«, ki hoče biti pri nas nekaj posebnega. Ta nezrelost prav jasno odseva iz njih delovanja ali kakor že to imenujejo, ker ne delajo nikjer dosledno. Celó v velikih in važnih vprašanjih si niso na jasnem. Eden trdi, da se ne bodo oni nikoli vezali ne na desno ne na levo, drugi trdi, da se morajo hitro zvezati s Fajduttijevo stranko, ker edino to je bajé za naš narod rešilno. Toda oba od teh dveh trditelja, da imata prav, prvi in drugi. Politična nezrelost so znana novostrujarska, nekatoška načela. Ta njih načela nimajo s katoličanstvom prav nobene zveze, ker drugače bi ne rodila takih sadov. Načelno je po novostrujarskem katekizmu, ako postavijo oni znane liberalce za svoje kandidate in prav nič jih ni sram teh kalinov, da v isti sapi udrihajo po dr. Gregorčiču, po naši stranki, posebno pa po »Prim. listu«. Te vrste »načelnosti« so bile do sedaj na Goriškem neznané in edino novi struji se imamo zahvaliti, da naše ljudstvo že ne ve več, kaj bi verjelo, če vidi tako »načelnost«.

Ker se je ta novostrujarska »načelnost« pojavila ravno v naši stranki, smo že od začetka sem svarili meročajne kroge pred to nevarnostjo, ki je pretila naši stranki. V začetku je bila ta stvar nekoliko podobna kakí opoziciji, sedaj pa vemo, da imamo opraviti ne le s kako opozicijo, ampak **naravnost z nasprotno stranko**, ki sicer nima trdnih tal pod sabo, a je razdivjala in razburkala ljudske mase na neverjeten način

in tako našo katoliško stranko oškodovala neprimerno mnogo.

Če bi se ne bilo nič drugega zgodilo, že dejstvo, da je stara liberalna stranka stopila že zopet na površje, že to dejstvo samo na sebi pomeni oslabljenje naših vrst. Tega so krivi edino novostrujarji, ker so hoteli imeti svojo stranko, svoja načela svoje poslanec itd., tudi če pri tem pogine vse. Ako oni pri tem poginejo, je sicer s političnega stališča edino dobiček, a s tem svojim rogovilenjem so naši stranki prizadeli le škodo in nesrečo. Njih razkolništvo, katero so vpeljali tako z lahkimi srcem, samo zato, da dobe par mandatov, to njih razkolništvo je razkopalo katoliške enotne vrste na Goriškem in trud dolgih let je bil zastonj. Bridko je, ako se pogleda na tako močno armado, ki sedaj deloma odpáda in razpada, po »zaslugi« par kranjskih kričacev, ki se hočejo pri tem okoristiti.

Sicer stranka za nas vkljub vsej ljubezni, ki jo gojimo do nje, vendar še ni zadnje, ni vrhovni namen našega političnega dela. Delamo sicer za stranko, a vse to delo je delo za narod, za naš ljubljeno goriški rod, za naše slovenstvo. Pri tem na vsak način moramo biti provincijalisti, to se pravi, mi se moramo v prvi vrsti ozirati na posameznosti, na domače razmere, na krajevne potrebe in odnošaje. Iz takih malih podrobnosti nastane celota slovenskega ljudstva na Goriškem in kot goriško ljudstvo smo tudi del velike celote slovenskega naroda. Ako pa zanemarjamo en del, zanemarjamo s tem celoto.

Nova struja ima po kranjsko umerjen škorenj, a tega ne vidi, da naše noge niso kranjske.

Ali ni bilo enako na Koroškem? Tudi tam smo slišali tožbe odličnih rodoljubov, da hočejo nekaterniki vse imeti po kranjsko kakor bi drugače ne bilo izveličanja. Nova struja na Goriškem je tako otročja v svoji politiki, da hoče razmere prisiliti, toda ne računai na odpor, ki se bo v kratkem pojavil. Narod uvideva, da ta pretirana pot ni prava in pod pritiskom se ni še nikdar izvršilo nobeno pametno politično delo.

Novostrujarska politika je očitno profiljudska in narodu škodljiva, to je treba prebiti. Mej ljudstvom so se začeli širiti čudni pojmi o načelih, o katoliški podlagi, ravno radi nekaterih novostrujarskih kandidatov, ki so bili vedno vse kaj drugega, le ne »odločni katoliki«. Taki ljudje so sedaj dobri za kandidate in naj bi bili dobri za poslance. Kdor pa hoče ljudstvu kaj koristiti,

mora biti res dosleden, ne le na popirju.

Poleg teh čisto novostrujarskih nedostatkov preti našemu ljudstvu na Goriškem sploh nevarnost od vseh strani. Lahki preže na nas, Nemci so postali pozorni in že stikajo glave z laško gospodo — proti nam. V takih slučajih in še posebno v obmejno nevarnih krajih je pač treba nekoliko več pozornosti kot navadno. Ne le stranko so tedaj oškodovali novostrujarji, celemu goriškemu narodu so prizadeli ti kranjski razdirači veliko občutno škodo. In našemu glavni in najmočnejšemu nasprotniku so šli na lim, dr. Fajdutti se sedaj lahko smeje, ker je dosegel, kar je hotel. Novostrujarje je podpihoval tako dolgo, dokler ni bil gotov, da je razdor in razkol narejena stvar. Dr. Fajdutti je videl, da bi mu bila naša stranka enotna hud lešnik, ki bi ga ne bil on nikoli zgrizel, zato je poskusil napraviti nekoliko razpora in dobil je te kranjske fantiče, ki so takoj potegnili z njim, ker jim je obečal cukren mandat.

Sovražnik je prežal na naše vrste in dobil je v novostrujarskih orodje, ki se da rabiti proti slovenski skupnosti, proti goriškim Slovence. In to je novostrujarski največji greh, ki ga ne bodo izbrisali nikoli. Da bi sebi ulovili par mandatov, so prodali že naprej slovenski narod na Goriškem tujcu. Niso hoteli skupnosti, niso hoteli enotnosti, kakor jo je predlagala naša stranka. Enotni bi bili mi taka sila, da bi bili dobili respekt. Lahki in vlada, ki se veseli sedaj novostrujarskega dela. Toda novostrujarjem kaj praviti, je bob v steno: njim ni bilo mari za naše koristi nikoli, njim je bilo le za mandat in za mandat so se tudi pobrigali, ne pa za slovensko celokupnost. Lahko so sedaj ponosni na svoje izdajalsko delo, lahko bobnajo na svoje prsi, češ, to so naše »zaslugi«. Ako pomislimo, koliko nam bo ta razdor še vtegnil škodovati, ako pregledamo, kaj vse je bilo zasnovano za bodočnost, potem res ne moremo reči drugega kot: Kranjski novostrujarji so grobokopi slovenskega ljudstva na Goriškem. Za par mandatov so prodali slovenske koristi, razcepili so našo katoliško goriško stranko, razdivjali in oslabili so naše ljudstvo politično in moralno. Ukljub temu pa, da so si menda že na jasnem, kaj so storili s svojim »načelnim« komedijantstvom, še vendar gonijo staro pesem o »zaslugah«.

Odkrito bodi povedano, da se morajo take »zaslugi« giniti vsakemu rodoljubu, ki ima še količkaj smisla za ljudstvo. Naše mnenje je, da je treba te kričace potisniti kolikor mogoče v ozadje, da se ubranimo enkrat za vselej te kranjske novostrujarske more.

Dopisi.

Iz Gorice. (Volilcem na Tolminskem.) Goriški Slovenci se obračamo v zadnjem času na Vas, volilci v hribih, da storite prihodnji četrtek svojo dolžnost napram dr. Gregorčiču. Goriški Slovenci bi ne bili na taki stopinji napredka, da nismo imeli dr. Gregorčiča. Vsak goriški Slovenec brez razlike političnega mišljenja s spoštovanjem izgovarja ime našega Gregorčiča, očeta goriškega slovenstva in našega narodnega prepoveda v mestu. Preskrbel nam je narodne šole, iz katerih je izšlo že na tisoče in tisoče slovenskega naraščaja. In če je danes v Gorici 11.000 Slovencev, je to v veliki meri njegova zasluga, sicer bi se bili goriški Slovenci še nadalje potujčevali, kakor so se do takrat, ko ni bilo naših takšnih slovenskih šolskih stavb v Gorici. — Zatorej, volilci na Tolminskem, upoštevajte glas goriških Slovencev in volite prihodnji četrtek našega Gregorčiča.

Iz hribov. (Volili bomo dr. Gregorčiča.) Črna nevhvaležnost bi bila, ako bi ne volili našega ljubljenelega dr. Gregorčiča. Mož je visoko spoštovan kakor mogoče nihče v deželi. In proti takemu možu si upajo nastopati novostrujarji in celo duhovni sobrat? Drznost, da je ni para! Ni je občine na Tolminskem, kateri bi dr. Gregorčič bodisi kakor državni ali deželni poslanec ne pomagal! Potegoval se je za ceste, za vodnjake, za podpore, za pogorelce itd. itd. Kaj pa so napravili nam hribovcem tisti, ki se nam usiljujejo, kakor nemirne muhe? Nič! Praznih rok stoje pred nami in le polna usta zabavljanja imajo. Drugi okraji na Goriškem so nevoščljivi tolminskemu okraju, da ima za svojega zastopnika takega moža kakor je naš dr. Gregorčič. Zato pa volilci, pustite na strani prepirljive novostrujarje, ki hočejo politično ubiti našega Gregorčiča. Gregorčič mora biti izvoljen prihodnji četrtek za deželnega poslanca!

Iz Sovodenj. V naši občini je bila agitacija za novo strujo grozna. Agitiralo se je od hiše do hiše. V cerkvi smo slišali kar zopredoma politične govore v prilog novi struji. Potem ni nikako ču-

VOLILCI!

Kandidati stare struje S. L. S. so dobri katoličani, dobri narodnjaki in dobri delavci za blagor ljudstva. To so že pokazali kot bivši poslanci v deželni zboru. Prepričajte se na Goriškem naj neha, pohujšanje naj se zatre, zaplapola naj med Slovenci na Goriškem bela zastava miru in sprave. Stara struja je za mir in spravo! Zato vsi na volišče za kandidate stare struje!

cialni demokratije volili Kovača čeravno so proglasili abstinenco. »Slovenec« bi moral tudi povedati, da so iskali tudi novostrujarji socialdemokratske glasove in da so ponujali vino za te glasove. Če je že eno povedal, bi moral povedati še drugo.

Sveta dolžnost je boj proti dr. Gregorčiču tako razsaja »Novi Čas« in s tem kaže vso svojo onemoglost. Mi poznamo več vrst dolžnosti, pa še nikoli nismo slišali, da bi bil boj na nož proti takemu možu kot je dr. Gregorčič sveta dolžnost. Smešno pa se nam zdi, da primerja kdo morda dr. Breclja z dr. Gregorčičem, češ, Breclj je boljši kot dr. Gregorčič in zato je treba napeti vse žile, da zmaga dr. Breclj. Take politike mi ne rabimo, to naj ohranijo gospodje okoli »Novega Časa« za prihodnje deželnozborske volitve, da bodo bolj zmagali kot so dosedaj. Nam se zdi sveta dolžnost, da vsi volimo dr. Gregorčiča in njegovo listo, novostrujarjem pa damo moralno breco.

Glavni nasprotnik našega ljudstva je liberalizem tako piše »Novi Čas«, glasilo tiste stranke, ki je napela vse svoje moči, da bi vrgla ob tla naše katoliške poslance in je na ta način pomagala naprednjakom zopet na površje. Proti liberalizmu so kričali — proti katoliški stranki so pa delali novostrujarji, tisti možje, ki so iskali svoje kandidate med starimi liberalci.

Odločitev med katoliškim kandidatom in liberalci je bila v nedeljo, kakor pravi »Novi Čas«. Tisti njih katoliški kandidat je očitno udaril po nas in je za nas tujec kot je bil od začetka. Mi ga ne bomo vlačili nikoli iz zagate, ker pre dobro poznamo njegov katolicizem, pa naj kandidira magari še petkrat.

Večkrat smo opozorili na »sveto stvar« »N. Č.«, ki je vse kaj drugega nego sveta. Ker se je dr. Breclju, Kranjcu, zbolelo po goriškem poslanstvu, si je ustanovil novo stranko in si pridobil zato najmlajšo goriško duhovščino, ki caplja sedaj za njim kakor za rešenikom. Nov križ nam je prinesel dr. Breclj na Goriško, kot da stari ni več dober. To so njegove »zasluge«, radi katerih naj se zdaj veselimo in skačemo v zrak kakor žoge. Zato ker nam je ta gosp. Breclj prinesel na Goriško razkol in razdor, zato, da je pomagal nasprotni stranki zopet do veljave, zato da je razbil enotnost v stranki in deloma med ljudstvom, zato naj se sedaj veselimo, zato naj ga sedaj še častimo, in mu kadimo. Poleg tega je pa tisto njegovo veselje še nekoliko prezgodaj in tisto bobnanje, da je nova struja »najmočnejša« v deželi, še ni na mestu. Nova struja je toliko močna, v kolikor ima svoje agitatorje, ljudstvo samo na sebi pa nima zato stvar prav nobenega smisla in le to je potegnilo dr. Breclja do ožjih volitev, da se je vtaknil med dva od nas proglašena kandidata, kateri dve imeni sta mu več pomagali kot vsa nova struja. Da pa je bila agitacija od gotovih strani strahovita, to priča »Novi

čas« sam, ko piše o »brezprimerni požrtvovalnosti« in o »mnogih žrtvah«, kar da precej misli v tem oziru. Zato pa se naše ljudstvo, ki deloma že spozna, kaj je nova struja po svojem bistvu, te dr. Brecljeve »zmage« ne bo prav nič veselilo, ampak bo obsojalo tega razdirača kakor je obsodilo dr. Tumo. Prvi hip se seveda komu zdi ta reč »velikanska zmaga«, ko se pa stvari pogleda bolj na rebra, za to »zmago« ne tiči kot razkol in razdor in pa kranjska komanda. Teh dr. Brecljevih darov pa se bo tudi naše ljudstvo znalo otresti, o tem naj bo dr. Breclj prepričan. Če pa še parkrat tako »zmaga«, potem imamo zopet stare izvožene ceste pred sabo, katerih smo se hoteli ravno ogniti. Te novostrujarske »zmage« pomenijo le oslabitev katoliške misli in okrepitev svobodomiselnosti na Goriškem. Tako daleč so novostrujarji prijadrali, dalje upamo, da jim ljudstvo pač ne bo pustilo.

Na c. kr. slovenski pripravljalnici za srednje šole v Gorici se je šolsko leto 1912/13 sklenilo 5. julija s slovesno zahvalno mašo. Učencev je bilo 55, med temi 14 odličnih, 36 sposobnih in 5 nesposobnih. Odličnjaki so: Azman Gvidon iz Trsta, Bregant Rihard s Podgore, Čotar Jožef iz Rupe, Kos Jožef s Podgore, Kraševac Franc iz Medane, Munih Vobudin od Sv. Lucije, Nardin Ferdinand iz Sarajeva, Premrl Franc z Vrhpolja na Kranjskem, Simoniti Alojz iz Trsta, Širca Milutin iz Gorice, Stanta Pavel iz Mirna, Trojer Janez iz Renč, Žigon Jožef iz Ivanjega grada, Žnidaršič Alojz iz Postojne. Za slovensko gimnazijo se jih oglasilo 34, za nemški 5, za realko 9, za pripravljalnico na učiteljsko 1, za meščansko šolo 1. Vsi so vsprejeti. — Vpisovanje učencev od tretjega razreda ljudske šole in od 9. do štirinajstega leta za šolsko leto 1913/14 bo v torek 16. septembra od 8. do 12. ure.

V Gorici, 21. julija 1913.

Fr. Orešec,

c. kr. profesor, vodja.

Gaides — oproščen. Svoj čas smo poročali, da je bil na ukaz državnega pravdnika aretiran deželni poduradnik Hadrijan Gaides, ki je bil obenem blagajnik »Convito friulano«. Obdolžen je bil nenravnih dejanj. Ž njim je bil aretiran tudi občinski tajnik v Terzu Degrassi, ki je bil svojčas prefekt v »Convito friulano«. Te dni sta stala oba pred goriško sodnijo. Gaides je bil oproščen, Degrassi pa obsojen na 5 mesecev ječe.

Aretirali so gozdnega svetnika pri tuk. gozdnem uradu dr. Martina Klinger, ker je na sumu, da je sokriv sleparij, ki so se izvršile pri gozdnem ravnanstvu v Inomostu, kjer je prej služboval. Govori se, da je pol milijona pri manjkajala.

Zastrupila se je v lastnem stanovanju v pokopališčni ulici 24 letna Ivana Soklič. Vzrok samomora je neznan.

Ajdovska predilnica. Ministerstvo za notranje zadeve je v sporazumu z

nove štature delniške družbe mehaniške predilnice v Ajdovščini s sedežem v Trstu.

Smrtna nesreča. 53-letni Pavel Podgornik iz Vrtovina je hotel v petek zavoriti s hlodi naložen voz, katerega je spravljal nizdol s Trnovskega gozda. Podgorniku se je spodrsnilo in voz je šel čez desno nogo. V soboto so ga v težkem stanu prepeljali v goriško bolnišnico, a je vsled močne izgube krvi kmalu potem umrl.

Z revolverjem je streljal neki Nemeč v Štivanu pri Devinu na 19-letnega Josipa Pahor iz Renč in na 35-letnega Josipa Rojč iz Štivanja ter ranil prvega na desnem kolenu, drugega pa na vratu. Pahor in Rojč sta namreč v nedeljo plesala z nekim dekletom, ki ni hotelo na nobe način plesati z neznanim Nemcem. Nemeč je čakal na Pahorja in Rojčica, ko sta se odpravljala domov, ter štirikrat ustrelil za njima. Nemca so odpeljali v tržiške zapore, ranjenca pa v tržiško bolnišnico.

Za Narodni muzej so darovali: 1. g. Karel Filipič, učitelj v Kalu, 3 srebrne in 2 bakrena novca, 2. g. Ed. Prinčič, nadučitelj v Pevmi, staro francosko slovnico, 3. g. Strnad, šolski ravnatelj v p. 1 srebrn novce, 4. g. Miha Semolič, učiteljskičnik, 2 novca, 5. Petrovič, Pavlin, Komel in Brezigar, učenci 5. r. na Šolskem Domu, po 1 novce.

Odbor.

Pozor, slovenski železničarji goriške proge! Pozor goriški Slovenci. — »Zveza jugoslovanskih železničarjev« sklicuje za nedeljo, dne 3. avgusta t. l. v Gorici velik protestni shod proti nemško-nacionalnim mahinacijam na goriškem državnem kolodvoru. Ni nam treba drugega, nego da izgovorimo ime Wieserja, goriškega postajenačelnika, pa bo slovenska javnost vedela, za kaj nam gre. Wieser je eksponent nemškega »Volksrata«, ki je bil poslan v Gorico, da dela tamkaj nemško-nacionalno politiko. Kot železniški uradnik ni sicer posebno sposoben saj so ga celo Nemci sami kot takega označili, toda kot nemško nacionalen agitator je merodajnim faktorjem dobrodošel in zato ga tudi drže. Proti temu nemškemu nadutežu je že svoj čas nastal pravcat vihar ogorčenja ravnotako med Slovenci kakor Italijani v Gorici, to je moža menda naučilo da mora biti na vročih goriških tleh vsaj kolikor toliko previden, ako hoče, da ga ljudska nevolja požene tja, od koder je prišel. — Ostal je sicer stari nemško-nacionalni nadutež, toda delal je bolj pritajeno in previdno in pazil je vsaj toliko, da z javnostjo ne bi prihajal v preveliko nasprotje.

V zadnjem času pa so se razmere zopet izpremenile. V svoji pangermanski nadutosti je menda zopet začel pozabljati, da se nahaja na tujih tleh, na katerih se mu je obnašati tako, kakor se obnaša vsak sposoben gost. Mož se je vsled slovenske prizanesljivosti — od Italijanov se mu itak ničesar več ni

misli, da živi tam kje v sredi »Germanije«, kjer mu je dovoljeno vse. Vrgel je raz sebe zopet hinavsko krinko in začel se je ponovno gerirati kot nemško-nacionalni petelin najhujše vrste. Nemško-nacionalni zistem na goriškem državnem kolodvoru je ponovno začel pokazovati svoje rozičke.

Wieser je začel slovenske delavce preganjati in po krivici odpuščati iz službe, na njihova mesta pa importira tuje železničarje. V zadnjem času se vrši na goriškem državnem kolodvoru sistematična importacija nemškega delavstva s Koroške in iz drugih krajev, istočasno pa se domače slovenske delavce izpodriva, ali pa celo meče na cesto. To je nesramna nemško-nacionalna provokacija, proti kateri mora slovensko občinstvo kar najodločnejše protestirati. To Wieserjevo postopanje je tako predrzno, da mora razburiti tudi najmirnejšega človeka in tega postopanja si slovenski železničarji že v svojem socialnem interesu ne bodo dali dopasti. Od dne do dne nam prihajajo pritožbe nad Wieserjevimi mahinacijami. Proti tem razmeram moramo nastopiti z vso silo, ako nočemo, da nam oholi Wieser lepega dne zadnjega slovenskega delavca ne vrže na cesto.

Da merodajnim činiteljem na nedvoumen način povemo, da smo Slovenci in zlasti slovenski železničarji Wieserjevih sitnosti do grla siti, v to svrhu sklicuje »Zveza jugoslovanskih železničarjev« omenjeni javni protestni shod. Slovenske železničarje goriške proge in goriške Slovence sploh opozarjamo na shod, na katerega bodo vabljeni tudi državni poslanci za danes in pozivljamo vse naše zaupnike, da razvijejo zato protestno akcijo že sedaj najintenzivnejšo agitacijo. Vse potrebne podrobnosti o shodu pravočasno objavimo.

Slovenski železničarji, skrbite za ogromno udeležbo!

Osrednji odbor

»Zveze jugoslovanskih železničarjev«.

Pri »Glasbeni Matici« v Ljubljani se zopet dobivajo najpriljubljenejše Bajukove slovenske narodne pesmi in sicer 1. zvezek za ceno K 1.50, 2. zvezek za ceno K 2.—.

Zbirki obsežate pesmi, po katerih so razna pevska društva in posamezniki najbolj povpraševali in je bila ta zbirka že dvakrat razprodana ter se dobi pri »Glasbeni Matici« v Ljubljani in po knjigarnah.

Koliko ljudi ugonobe divje zveri in kače? V Britski Indiji redno vodijo se-

Volilci sežanskega političnega okraja!

Dne 24. t. m. oddajte svoje glasove kandidatu stare struje S. L. S. Ta je:

Dr. Hinko Stepančič,

do, če so ljudje, gnani s tako agitacijo na volišče, volili novostrujarsko. — Prihodnji četrtek bo spet taka gonja za novostrujarske kandidate. Poštenim in pametnim posestnikom volilcem, ki mislijo z lastno glavo, svetujemo, naj vole našega dobrotnika Berbuča, ki nam je že mnogo dobrega naredil. Le po njegovem prizadevanju se je letos uredila Soča ob izlivu Vipave in so tako mnogi zaslužili lepe denarce. — Gosp. profesor je obljubil tozadevni deputaciji, ki se mu je poklonila, da bo skrbel, da se v najkrajšem času uravna Soča na sovođenjskem »Produ«, kjer izpodjeda voda rodovitni svet. Naša čipkarska šola je dobila podporo po njegovem prizadevanju. Enako se je gosp. profesor potegoval za ustanovitev deželnega vrta v Sovodnjah, ki se pa ni sponesel. Tudi za ustanovitev deželne zavarovalnice za govejo živno se je potegoval. — Da pa ni mogel vsem zahtevam vstreti je obsebi umevno. Pa saj še Bog ne more vsem vstreti. Če kdo, smo dolžni Sovodenjci hvala g. Berbuču. Zato ga moramo tudi voliti. Sovodenjci, volite kompaktno kandidate stare struje!

Volilci tolminskega političnega okraja!

Dne 24. t. m. oddajte svoje glasove kandidatoma stare struje S. L. S. Ta sta:

Dr. Ant. Gregorčič,
državni poslanec v Gorici,
Ivan Torkar,
c. kr. poštar in posest. Podbrdom.

Politični pregled.

Revolucija v Sofiji?

Vsled obupnega položaja, v katerem se nahaja Bolgarska, vlada v Sofiji izvanredno vznemirjenje. Pripravljeni moramo biti na vse eventualnosti. Bolgarska armada je popolnoma nesposobna za vsako akcijo, ker je bil uničen sedaj tudi železniški most čez reko Vid in je s tem pretrgana edina dovozna črta za oskrbovanje armade od severa.

Operacije rumunskih čet.

Liberalni organ »Vitorul« poroča, da bodo rumunske operacije začasno ustavljene, da se bolgarski vladi da še enkrat prilika, da sprejme mirovne pogoje zaveznikov in tako prepreči rumunsko prodiranje proti Sofiji.

Dobrica Samoradska.

Poljski: I. Kraszewski.

(Dalje.)

»Počakaj, gospodič,« rekla je »jej že prisolim tako, da se sama spravi od tu; ne bo treba, da bi jo gonili...«

Svakinja je menila tako, ali zadela je — kosa na kamen. Dobrica je umela z delom in krotkostjo premagati njen srd, napade in zahteve tako — da ga tedaj ni bilo govora o preganjanju.

»Ali veš kaj, ti gospodič,« zamrmrala je svakinja pa podprla boka, »ta tvoja Dobrica se zdi posebno dekle! Služi mi bolje, nego ključarica in ni izbirljiva, nego pokorna in delavna. Prav pripravna je za našo hišo, samo da bo potreba obdržati jo pri dobri volji.

Samo jedno reč jej je zamerila stara gospa: ker je bila Dobrica tako lepa in se je gospa pri njej preveč odlikovala kot ne lepa ženska. Ali naposled jej je tako zelo prirastla k srcu, da se je po ene. u letu kar bala, da bi jo utegnili ta zapustiti. Življenje tu ni bilo raj, ali Dobrica se je zdelo dobro po takem domačem življenju, ki ga je okušala o poslednjih časih. Stari ni bilo lahko vstreti;

Oficijozna »Presa« poroča, da je rumunska vlada v odgovoru na bolgarsko noto stavila sledeče mirovne pogoje: 1. Mejna črta Turtukaja—Dobrič—Balčik. 2. Rumunska armada ostane do sklenitve miru na bolgarskem ozemlju.

Turški general Enver bej je na čelu večjega kavalerijskega oddelka poskušal udreti v Drinopolje in presenetiti bolgarsko posadko. Načrt se ni posrečil in so vesti, da so Turki že v Drinopolju, prenaplajene. Pač pa so Turki zavzeli Lozengrad.

Rumuni so zasedli Vraco in prodirajo proti Orhaniji. Ostale čete prodirajo proti Lovčarju in Trojanu.

»Agence telegraphique Roumaine« poroča: Rumunske čete so včeraj zasedle mesto Orhanje, ki je oddaljeno 30 km od Sofije.

Domače in razne vesti.

Izid nedeljske ožje volitve. Glavna volilna komisija se je zbrala včeraj ob 9. uri predpoludne v St. Petru in prešlela oddane glasove pri nedeljski ožji volitvi. Komisija je končala svoje delo ponoči in danes zjutraj se nam je naznanil uradni izid nedeljske volitve. Iz uradnega izkaza posnemljemo, da je bilo oddanih pri nedeljski ožji volitvi 17600 glasovnic, od teh je bilo neveljavnih 165. Veljavnih glasovnic je bilo torej oddanih 17435. Od teh je dobil samostojni kandidat Kovač 9137, novostrujarski kandidat dr. Breclj pa 8298 glasov. Samostojni kandidat Kovač je dobil torej 839 glasov več kakor novostrujar Breclj.

Volilcem na Tolminskem v preudar. V četrtek boste izbirali med kandidati za deželni zbor. Če hočete prav voliti, če hočete ineti izkušene ga moža za svojega poslanca, potem dajte vsi svoj glas svojemu dosedanemu poslancu dr. Antonu Gregorčiču, ki dela za Slovence že čez 30 let. Lahko ste ponosni, da je kandidat za tolminski okraj dr. Gregorčič. Duhovnikov je dosti na svetu, takega duhovnika kakor je dr. Gregorčič, se pa ne dobi zlepa, taki možje se ne rodijo vsak dan. Njegovih zaslug za katoliško in slovensko stvar ne bomo naštevati. Če ni njega v deželnem zboru, bodo drugi poslanci brez glave. Lahki in pa deželni uradniki jih bodo imeli za norca. Če želite dobro sebi in Slovencem, potem pojte vsi voliti in vsi volite dr. Gregorčiča. Poleg njega pa volite še poštarja Torkarja iz Podbrda, ki je pameten in razumen mož, ki bo v družbi z dr. Gregorčičem za Vas mnogo dobrega storil.

Čudno je bilo, da se sploh ni prilizovala, ni delala kot bi svakinjo oboževala in jo visoko spoštovala; ali bila je prirojeno vesela, ne sitna, in pri tem tako delavna, da se gospa ni hotela več ločiti od Dobrice, ker je videla, da je po njej dobila več prostosti.

Dobrica je vladala vse, urejevala hišo, skrbela za vse gospodinjstvo in ker ni zahtevala nikdar nič za se, je stala menaj, nego ključarica. Njena krila, perilo in kar je imela, je nekako čudno dolgo trajalo predelalo se je, pa je držalo, in Dobrica ni delala sramote hiši, četudi ni bila nališpana. Brat je imel na sumu ženo, da jo oblači, gospa pa moža, da ji skrivaj pomaga; ali v resnici jej ni dal nikdar toliko, da bi si prst obvezala. Uboga deklica si je prisluzila bratovo ljubezen in si zagotovila svoj kot in zopet je prepevala v svoji sobi, stari kanarček pa jej je pomagal. Ali zopet je prišla nesreča. Stari brat je jel pešati bolehati, dobil je sušico in po jednoletni mučni bolezni je umrl v kljub pazljivi oskrbi in postrežbi.

Otrok ni bilo, vdova je ostala sama z Dobrico v praznem dvoru.

Ali po dveh mescih veli starka: »Ne-koč so mi prerokovali, da se bom tri-

Pred 35 leti je bil dr. Gregorčič ves drugačen. Občeval je z mladino, hodil na veselice, hodil med ljudstvo, tako piše nekdo v »Novem Času«. Ako pomisli dr. Breclj kakšen je človek pri 25 ali pa pri 60 letih bo menda razumej, da dr. Gregorčič ukljub svoji izvanredni čilosti pač ne bo hodil več po kakih mladinskih plesih ali da bi plezal na telovadni drog.

Kmetje, volilci! Ne volite niti enega novostrujarskega kandidata, ker nova struja pomeni nesrečo za goriško deželo. Nova struja hoče kranjsko komando, nova struja nas je prodajala Lahom še predno so končale volitve. Nova struja je razbila našo celotno in složno stranko. Nova struja nam je zaigrala slovenskega deželnega glavarja, ker ni hotela skupno in enotno postopati. Zato pa proč z novostrujarji, škoda za vsak glas, ki ga dobe novostrujarski kandidati! Proč s škodljivci slovenskega naroda na Goriškem!

Ponarejena poročila so prišla pri novostrujarjih kar v modo. Ponaredili so za glavne volitve »govor« v Bukovici in ga podteknili poslancu Fonu, za ožje volitve pa so poslali »Slovincu« telegram, ki pravi, da je na shodu veleposestnikov gos. Zucchiatti iz Medane po dr. Gregorčičevem navodilu predlagal skupne kandidate za veleposestniško skupino. Ta telegram je seveda laž, a so ga spravili na dan, da bi kdo mislil, da se je dr. Gregorčič z veleposestniki kaj pogajal. V resnici je tisti predlog stavlil novostrujarski kandidat župan Obljubek in o dr. Gregorčiču sploh ni nikakega govora. To sledi jasno iz dopisa, ki smo ga prinesli že v soboto, kjer nam dr. Franko pošilja tozadevno izjavo gg. veleposestnikov. In tako orožje imenuje nova struja čisto in pošteno! Kje so se učili ti gospodje politike nam ni znano, a pokazali so, da poštenega orožja ne poznajo. Zato pa proč z novo strujo, proč s temi ponarejevalci govorov in telegramov!!

Ljudstvo je zavrisnalo tako je pisal danes pred enim tednom »Novi Čas«, samo da nismo prav vedeli zakaj. Sedaj pa vemo vsi Goričani, da se je ljudstvo veselilo, ker je sročal kranjski novostrujar dr. Breclj, začetnik in voditelj »boja proti dr. Gregorčiču. Tista »sijajna« zmaga, o kateri je »Novi Čas« pisal je pač vse kaj drugega, in boljše bi bilo če bi bili novostrujarji molčali.

»Slov. Straži« priporočamo, naj nekoliko pregleda svoje razmerje do goriške nove struje. Kakor je sam »Novi Čas« priznal plačuje »Slov. Straža« 200 iztisov tega lista, ki ne dela na Goriškem drugega kot razdor in razkol. Menimo, da je bila »Slov. Straža« usta-

novljena v druge namene, vsaj na zunaj se je tako pisalo in govorilo. Pri nas na Goriškem pa je stopila popolnoma v službo laških in nemških vladnih krogov, ki se sedaj vesele, da je nastal tak »lep« razkol med goriškimi katoliškimi Slovenci, ki so dosedaj krepko stali kot narodna straža ob meji. Naš voditelj dr. Gregorčič nam je ustanovil šolo za šolo, preskrbel nam je slovensko gimnazijo, spravil učiteljske iz Kopra v Gorico itd. itd. in namesto, da bi ga »Slov. Straža« podpirala v trudapolnem delu, mu je metala polena pod noge, ker je plačevala »Novi Čas«, ki je hujskal proti naši stranki, proti našim voditeljem. Mislili smo, da smo dobili v »Slov. Straži« krepko, delavno oporo za obmejno delo, pa smo dobili razsajajočo in podiravo. Ali nimamo že dovolj opravka z Lahi in Nemci? In sedaj pride še »Straža« in plačuje 200 iztisov »Novi Čas« zato da isti bolj brez skrbi udriha pa naših narodnih delavcih. In take razdiravce naj potem Goričani podpiramo, tem ljudem naj bi šli na roko. Zadosti smo bili prizanesljivi; ker se pa gre tudi za eminentno narodno interese, se mora naša potrpežljivost nehati.

»Novi Čas« in poslanec Fon. »Novi Čas« še vedno trdi, da je poslanec Fon govoril na shodu v Bukovici o deželni upravi in obsodil deželno upravo. Danes smo v stanu izjaviti, da je sam poslanec Fon pred pričami izjavil, da mu je »Novi Čas« podtaknil oni govor. — Drugega ne rečemo. Kdor hoče lagati, bo lagal tudi ko bo umiral.

Socialni demokrati in novostrujarji. Znano je, da so iskali novostrujarji za nedeljsko ožjo volitev socialdemokratske glasove. Priče so na razpolago, ki potrde, da so ponujali novostrujarski agitatorji pijačo, če bodo volili demokrati dr. Breclja. — Čudimo se »Slovincu« od pondeljka, ki pravi, da so so-

Volilci goriškega političnega okraja!

Dne 24. t. m. oddajte svoje glasove kandidatom stare struje S. L. S. Ti so:

Ivan Berbuč,
c. kr. profesor v p. v Gorici,
Miha Marinič,
posestnik v Podsenici,
Matevž Pirih,
župan v Kalu.

Dobrica pogleda debelo ter se zavzame.

»Nu, kaj se če,« doda starka. »Kar je sojeno, temu ne utečeš.«

In res, neki prejšnji ubogi snubač, ki je bil še dobro ohranjen in ni bil slab videti, jo je snubil. Starka ni dolgo premišljevala, vzdihnila je in dajala upanje, samo naj poskrbi vsaj za štiri konje za kočijo.

»To je dober človek,« rekla je Dobrica, ko je bil odšel ženin, »ni pijanec, če tudi morda ljudje tako pravijo... ali to ni res. In pri tem je pač tako sojeno.«

Starka se je poročila, Dobrica pa je ostala pri njej. Ali kmalu je opazila, da se je jel gospodar po njej ozirati. Na prvo besedo ga je ostro zavrnila; ko je pa videla, da je trdovraten, se je preselila k sestri. Prejšnja svakinja jo je sicer lepo prosila, naj ostane; ali izgovarjala se je, da hrepeni po svojih ljudeh in odšla je.

Starejša sestra je bila poročena z oskrbnikom znatnega posestva in bivala z njim kakih deset milj dalje v zapadnem Podlesju. Njen mož je bil dober človek; ali bil je potraten in ni maral veliko za dom. V mladosti se mu ni vedlo dobro zato pa je bil zdaj preveč razuz-

bo jutri niso mislili. Dobrica je prišla k njim uprav tedaj, ko so imeli bogat ples ki so ga napravljali o pustu za svoje sosedo. Gospod oskrbnik se je nesel namreč zelo visoko; hotel je pač biti enak posestnikom, ki so ga okroževali in ta reč ni bila tako težka. Ni čudo, da so sprejeli Dobrico neuljudno; saj se je pripeljala na slabem vozu in je bila oblečena zelo revno. In posebno še zato jim ni prišla prav, ker je govoril gospodar večkrat prav bahato o rodbini češ: da je zelo spoštovana in premožna. Odkazali so torej Dobrici kotič, pa zahtevali, da senema prikazovati, in sestra, ki se je bila navzela od moža napuha in se je lišpala s zlatimi verižicami je jedva blagovolila vzprejeti jo. V hiši so razglasili, da je to le danja sorodnica, ali nekaj podobnega; ne pa sestra, Dobrica se je nasmehnila in potrdila, da ne izda svojega sorodstva.

Drugega dne reče sestri: »Čuj, mila Julka, ko ste že tako smešni, da se sramujete ubogih, delajte, kakor hočete, ali dajte mi dela v hiši in kako opravilo- da ne bom lenarila.«

(Dalje pride.)

Za 12 v si dobi lahko vsakdo prepričanje,

da ni pametno prati perilo, ne da bi bilo namočeno prej čez noč s pralnim izolečkom »Ženska hvala«. Saj se mora tudi sladkor prej raztopiti, predno kavo premešate. Zakaj torej nočete temeljito odmočiti nesnage s pralnim izolečkom »Ženska hvala«, da odide potem skoraj sama od sebe s Schichtovim milom in toplo vodo?

znamke o človeških žrtvah, ki jih zahtevajo roparske zveri in kače. Topot je izšel o tem obširen statistični izkaz, ki obsega dobo zadnjih 30 let. Iz podatkov se razvidi, da je za človeka v Indiji najnevarnejša zver — tiger. V zadnjih petih letih pada na njegov račun celin 38 odstotkov vseh človeških žrtev. Za njim pridejo: leopard s 16, volkovi z 12 in medvedi s 4 odstotki. Te primerjalne številke se pa nanašajo samo na roparice, ki so lani raztrgale okroglo 2400 ljudi. K temu pridejo pa še sloni in hijene, ki pa niti z daleka niso tako nevarne kakor prejšnje. S tem pa vrsta človeku nevarnih živali še ni zaključena; pod naslovom »Druge živali« so navedeni še krokodili, divji mrjasci, divji psi in bivoli. Le-ti so lani pokončili nad 600 človeških življenj. Največ človeških žrtev pa gre na račun strupenih kač, ki so samo lani ugonobile 22.500 ljudi. Kljub vsem prizadevanjem vlade te strašne golazni ni mogoče zatreti. Sicer pa niso vse pokrajine enako prizadete po tej nadlogi; tako je n. pr. bombajsko ozemlje, kjer epidemije najbolj divjajo, skoro brez strupenih kač. Isto velja o pokrajini Penšab, medtem ko je v Bengali vse polno te nevarne golazni.

POZOR!

Podpisani uljudno naznanjam sl. občinstvu v mestu in na deželi, da imam lastno trgovino in delavnico vsakovrstnih čevljev za moške in ženske, za gospe in gospe kakor tudi za priprosto ljudstvo. Cene zmerne, blago dobro in trajno. Za obilna naročila se priporočam udani
Reščič Mihael,
trgovina in izdelovalnica
čevljev na Kornu št. 17.

NAJBOLJŠA TREHA / SEDANJO / TI

Firmit - SKRILJEVEC

Asbestni cementni skriljavec Firmit je umeten kamen najboljše vrste

FIRMITOVE TOVARNE ZADR. 202
WEIßENBACH & TRIESTINGI
PODNE AV. TRIJKO 572
ZAGREB / TVO IN ZALOGA
G. GREGORIĆ - GORICA OZKA ULICA 11

Jakob Miklus

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

o o o

Trguje tudi z opeko vsake vrste, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa, ima tudi vsake vrste grede, tramove 33 od 3—12 metrov dolge in 33 od 3—12 colov debele.

Sovražnik

ste svojega žepa ako zamudite
priliko ki se Vam nudi v trgovini

J. MEDVED
v GORICI.

Vsled izvanredno velike zaloge izgotovljenega blaga se odda

600 moških oblek

iz modernega in dobrega blaga

po kron 15-30

Cene oblekam za otroke in dečke so izdatno znižane.

Cefiraste srajce
po 2 kroni.

Slamnati klobuki
po 80 vin.

VSEM JE ZNANO,

da je MEDVEDOVA TRGOVINA založena le z dobrim blagom, zato pridite z zaupanjem ki ga podjetje po svoji poštenosti in potrpežljivosti zasluži.

Pozor!

8000 parov čevljev.

4 pare čevljev za 9 K.

Zaradi plačilnih težav več velikih tovarnih je bilo naloženo razprodati veliko množino čevljev mnogo pod tovarniško ceno. Zato prodam vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev iz usnja, rujavih ali črnih, elegantnih nove fasone, velikost po poslani meri v cm. Vse štiri pare prodam za 9 K.

Razpošilja po povzetju

S. A. LESER, Krakovo

Josefsasse 10 S. 1044.

Zamenjava dovoljena in tudi denar se vrne.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v GORICI

ulica della Croce šte. 6.

Sadna in zelenjadna izvozna hiša.

Dolgoletni izkušeni trgovec z najboljšimi spričevali energičen, išče službo kot voditelj večje trgovske eksportne hiše s sadjem ali zelenjavo. Vstop v oktobru. Ponudbe: Nadvrtnar PAUL VOGT,

LIPIK,
SLAVONIJA.

G. kr. finančno ministerstvo je dovolilo podpisani tvrdki kolekturo c. kr. avstrijske razredne loterije.

Skupni dobitki v vseh 5 razredih

nad štirinajst milijonov kron

Sprejemajo se zglasila od danes naprej.

Cena srečk za vsak razred

cela srečka 40 K; četrt srečke 10 K; osminka srečke 5 K.

Po pri podpisani tvrdki razgrnjenem načrtu ima vsaka druga srečka gotov dobiček, ki je prost vsake pristojbine in vsakega odbitka.

G. GENTILI, menjalnica

Travnik 3.

Kupujte samo dvokolesa „ALTENA“, francoske vrste, ki so najtrpežnejši in na boljši bodisi za navadno rabo ali za dirke

Šivalni stroji Original „Victoria“ so najpraktičnejši za vsako hišo. Isti služijo za vsakovrstno šivanje in šitje (vezenje). Stroj teče brezšumno in je jako trpežen. Puške, samokrese, slamo-reznic e in vse v to stroko spadajoče predmete se dobi po tovarniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Cuk,
GORICA — Stolni trg št. 9.

„Ljubljanska kreditna banka“ podružnica v Gorici

Centrala Ljubljana. podružnice: Celje, Celovec, Sarajevo, Split, Trst.

Glavna glavica K 8.000.000.
Rezervni zaklad K 1.000.000.

Vloge na knjižice po 4³/₄%, v tekočem računu po dogovoru.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst, deviz - valut.

Borzna naročila.

Promese za vsa zrebanja.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.

— Eskont menic —

— Stavbeni krediti. —

Predujmi na vrednostne papirje.

Srečke na obroke.

Sprejemanje vrednot v varstvo in oskrbovanje.

Safes.

Nakazila v inozemstvo.

Kreditna pisma.